

Algebra
Syksy 2008
Harjoitus 11

1. Todista Lause 9.11: Olkoon $(R, +, \cdot)$ rengas ja 0_R sen neutraali-alkio. Silloin kaikilla $a \in R$ on $0_R \cdot a = 0_R$ ja $a \cdot 0_R = 0_R$.
2. Olkoon $(G, +)$ Abelin ryhmä, jonka nolla-alkio on 0. Määritellään $x \cdot y = 0$ kaikilla $x, y \in G$. Onko $(G, +, \cdot)$ rengas, kun joukossa G on vain yksi alkio?
3. Voidaan osoittaa, että joukko $S = \{a, b, c, d\}$ muodostaa renkaan $(S, +, \cdot)$, kun laskutoimitukset $+$ ja $\cdot$ on määritelty seuraavien taulukoiden avulla.

$+$	a	b	c	d	$\cdot$	a	b	c	d
a	a	b	c	d	a	a	a	a	a
b	b	c	d	a	b	a	c	a	c
c	c	d	a	b	c	a	a	a	a
d	d	a	b	c	d	a	c	a	c

- a) Onko S vaihdannainen rengas?
  - b) Määrää 0_S .
  - c) Määrää käänteisalkiot yhteenlaskun suhteen.
  - d) Onko rengas S ykkösellinen?
4. Määritellään joukossa $\mathbb{Z}$ uusi kertolasku säännöllä $a * b := 1$ kaikilla $a, b \in \mathbb{Z}$.
    - a) Muodostavatko $\mathbb{Z}$, tavallinen yhteenlasku ja tämä uusi kertolasku $*$ renkaan?
    - b) Muodostavatko $\mathbb{Z}$, tavallinen yhteenlasku ja seuraava kertolasku: $a \dagger b := 0$ kaikilla $a, b \in \mathbb{Z}$, renkaan?

Opastusta. Käy läpi renkaan aksioomat tarpeellisin osin: $(\mathbb{Z}, +)$ on tunnetusti Abelin ryhmä, joten jäljelle jäävät kertolaskun ominaisuudet ja osittelulait.
  5. Ratkaise yhtälö $x^2 + 2x + 4 = 0$ renkaassa $\mathbb{Z}_6$.
  6. Etsi kaikki renkaan $\mathbb{Z}_{12}$ nollantekijät.